บทที่ 5

การออกแบบและสร้างซอฟต์แวร์

5.1 เป้าหมายของซอฟต์แวร์

ในงานวิจัยนี้เป็นการพัฒนาซอฟต์แวร์ เพื่อใช้ร่วมกับซอฟต์แวร์ออโตแคด (AutoCAD) โดยมีความต้องการให้ซอฟต์แวร์ที่พัฒนานี้ใช้ช่วยในการออกแบบกลไกแบบโซ่ปิด ที่เคลื่อนที่ไปบนระนาบต่างๆ ที่ขนานกัน (Plane Motion) และเหมาะสมกับลักษณะงานที่ต้องการ โดยกำหนดตำแหน่งที่จะให้กลไกเคลื่อนที่ไว้ล่วงหน้า และสามารถทดลองเปลี่ยนแปลงค่าที่เกี่ยวเนื่องกับการสังเคราะห์และวิเคราะห์ได้ซ้ำไปซ้ำมาได้ จนได้กลไกที่เหมาะสมและตรงกับความต้องการได้ เมื่อได้กลไกแล้วก็สามารถจำลองการเคลื่อนที่ของกลไกที่ออกแบบไว้แล้วนั้นว่ามีการเคลื่อนที่เป็นอย่างไร จากนั้นดูผลลัพธ์ค่าคิเนแมติกของกลไกจากกราฟความเร็ว และความเร่ง ถ้าไม่พอใจผลลัพธ์นั้น ก็สามารถกลับไปหากลไกที่เหมาะสมได้อีก โดยไม่ต้องใช้เวลามากในการที่จะหากลไกใหม่นั้น หรือถ้าพอใจกับกลไกที่ได้ออกแบบไว้แล้วก็สามารถเก็บกลไกนี้ไว้ในรูปแบบของไฟล์ (Files) ที่ใช้ในซอฟต์แวร์ออโตแคด ไว้เพื่อเป็นฐานข้อมูลของกลไกต่างๆ โดยจะมีเส้นทางเดินของก้านส่ง (Coupler Curve) ต่างๆ ของกลไกที่ได้เคยออกแบบไว้แล้ว เพื่อความสะดวกในการออกแบบในครั้งต่อไป หรือไม่ต้องออกแบบกลไกใหม่ ถ้าเส้นทางเดินของก้านส่ง และค่าคิเนแมติกของกลไกที่มีในฐานข้อมูลนั้นมีเหมาะสมกับลักษณะงานที่ต้องการนั้นก็สามารถเลือกใช้ได้เลย และที่สำคัญก็คือสามารถนำกลไกในฐานข้อมูลมาต่อกันเป็นกลไกอีกชนิดหนึ่งได้อีก หรือเป็นกลไกที่ซับซ้อนมากขึ้นได้

5.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การพัฒนาซอฟต์แวร์นี้ใช้เครื่องไมโครคอมพิวเตอร์ไอบีเอ็ม (IBM PC/Compatible) ซึ่งใช้ไมโครโปรเซสเซอร์เพนเทียม 166 เอ็มเอ็มเอ็กซ์ (Pentium 166 MMX) และเขียนซอฟต์แวร์ด้วยภาษาวิชวลซีพลัสพลัส (C++) โดยใช้ซอฟต์แวร์ไมโครซอฟต์วิชวลซีพลัสพลัสเวอร์ชั่น 6 (Microsoft Visual C++ Version 6.0) เป็นเครื่องมือในการพัฒนา และใช้ไลบรารีออบเจ็กต์เอ อาร์เอ็กซ์ (ObjectARX Library) ที่เป็นไลบรารีที่สามารถจัดการกับฐานข้อมูล (Database) ของซอฟต์แวร์ออโตแคดได้

5.3 โฟล์วชาร์ต (Flow Chart) ของซอฟต์แวร์

ในการออกแบบโดยใช้ภาษาโฟล์วชาร์ดนี้นั้นได้แบ่งออกเป็น 7 ส่วน ดังรูปที่ 5.1

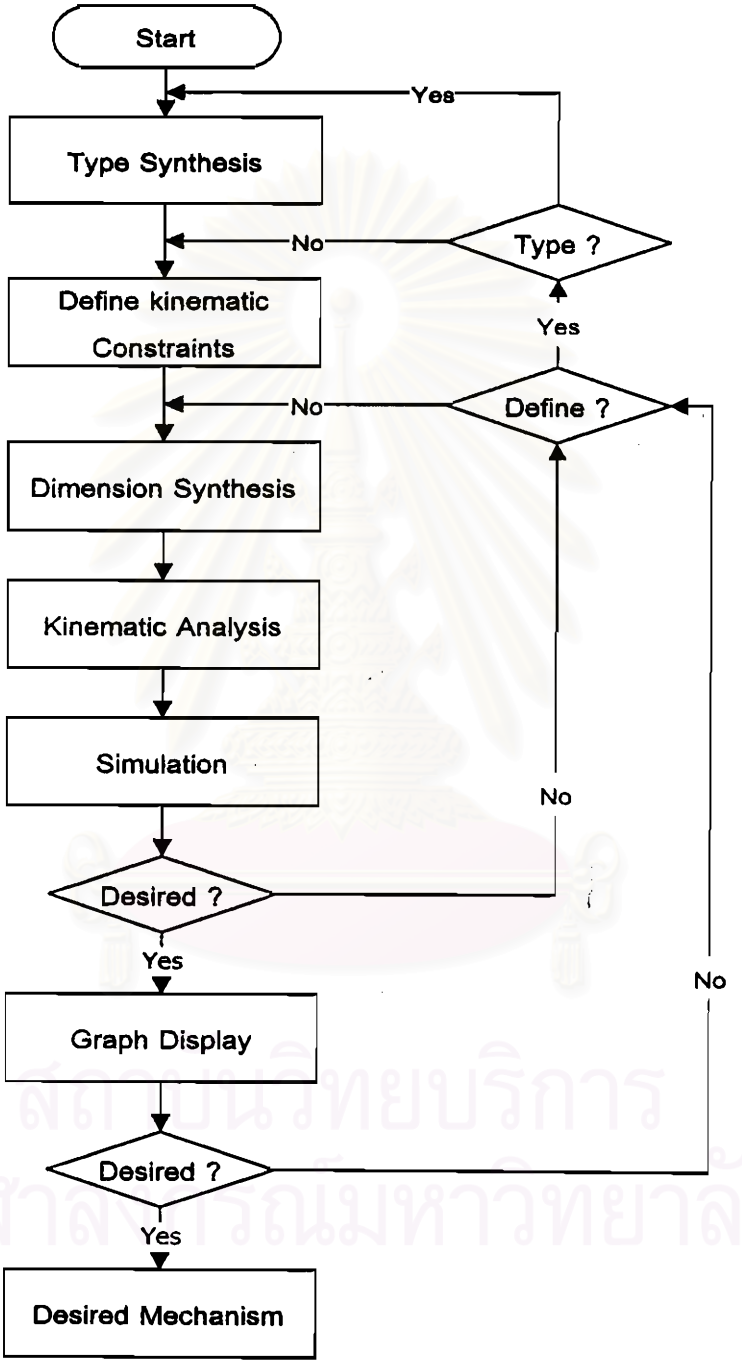

รูปที่ 5.1 โฟล์วชาร์ตของซอฟต์แวร์

5.4 ขั้นตอนการทำงานของซอฟต์แวร์

เป็นทูลบาร์คำสั่งหลักที่ใช้ในการช่วยออกแบบกลไกทั้งหมด ซึ่งจะปรากฏทูลบาร์นี้เมื่อซอฟต์แวร์นี้ถูกโหลดใช้งาน ทูลบาร์จะแทรกอยู่บนวินโดวส์หลักของซอฟต์แวร์ออโตแคด

รูปที่ 5.2 ทูลบาร์ (Toolbar) คำสั่งหลักของซอฟต์แวร์

5.4.1 การสังเคราะห์เชิงรูปแบบ (Type Synthesis)

ให้ผู้ใช้ใส่ค่าจำนวนระดับขั้นเสรีที่จะใช้ในการออกแบบกลไก ซึ่งซอฟต์แวร์นี้จะทำการสังเคราะห์เชิงจำนวนเพื่อหาจำนวนและลำดับของก้านต่อที่จะเป็นไปได้สำหรับระดับขั้นเสรีที่กำหนด และในขั้นตอนนี้ยังสามารถเลือกได้ว่าต้องการที่ใช้รูปแบบของโซ่พื้นฐานคิเนแมติกจากฐานข้อมูลหรือต้องการที่จะสร้างโซ่พื้นฐานคิเนแมติกขึ้นใหม่ โดยมีโฟล์วชาร์ตดังนี้

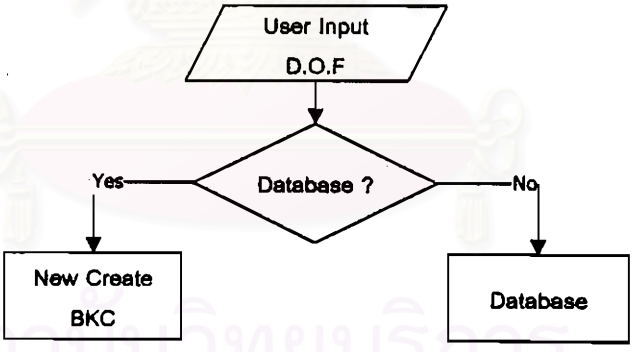

รูปที่ 5.3 โฟล์วชาร์ตในขั้นตอนการสังเคราะห์เชิงรูปแบบ

การใช้งานของซอฟต์แวร์ในขั้นตอนของการสังเคราะห์เชิงรูปแบบ

เลือกคำสั่งในทูลบาร์คำสั่งหลักดังรูปที่ 5.2 จะขึ้นไดอะล็อกบ็อกซ์ดังรูปที่ 5.3 ซึ่งเป็นไดอะล็อกบ็อกซ์หลักของขั้นตอนสังเคราะห์เชิงรูปแบบ และจะเชื่อมโยงกับไดอะล็อกบ็อกซ์ย่อยๆ ที่จะต้องใช้ในขั้นตอนนี้ โดยการกดปุ่มที่มีอยู่บนไดอะล็อกบ็อกซ์นี้ ซึ่งจะอธิบายหน้าที่การทำงานของแต่ละปุ่มต่อไป

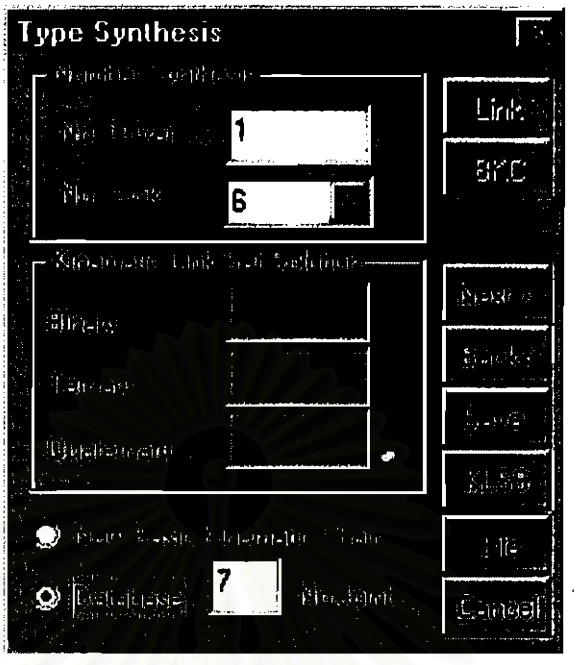

รูปที่ 5.4 ไดอะล็อกบ็อกซ์หลักของการสังเคราะห์เชิงรูปแบบ

รายละเอียดในไดอะล็อกบ็อกซ์

Database เมื่อต้องการจะเลือกโซ่พื้นฐานคิเนแมติก (Basic Kinematic Chain)(BKC) จากในฐานข้อมูล ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างเก็บไว้เฉพาะรูปแบบกลไกที่ใช้กันโดยทั่วๆ ไป

New Basic Kinematic Chain เมื่อต้องการจะสร้างโซ่พื้นฐานคิเนแมติกขึ้นเองใหม่

No.Driver จำนวนระดับขั้นเสรี หรือจำนวนตัวส่งกำลังขับเคลื่อน (Driving)

No.Link จำนวนก้านต่อที่สามารถจะเป็นไปได้ในระดับขั้นเสรีที่กำหนด (ในการวิจัยครั้งนี้จำนวนมากที่สุดไม่เกิน 8 ก้านต่อ)

Kinematic Link Set Solution จำนวนและลำดับก้านต่อกับรอยต่อต่างๆ ที่จำเป็นเพื่อให้ได้กลไกที่สามารถเคลื่อนที่ตามกำหนด โดยมีระดับขั้นเสรี ที่กำหนดไว้

Link เมื่อต้องการสร้างชนิดของก้านต่อใหม่

BKC เมื่อต้องการจะสร้างโซ่พื้นฐานคิเนแมติกขึ้นใหม่ หลังจากกดปุ่มนี้จะขึ้นวินโดวส์ (Windows) ของชนิดก้านต่อดังรูปที่ 5.5

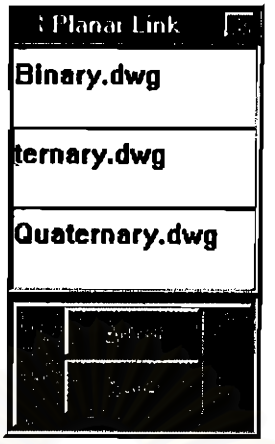

รูปที่ 5.5 วินโดวส์ของชนิดก้านต่อในระนาบขนานกัน (Planar Link Type)

Save เมื่อผู้ใช้ต้องการจะจัดเก็บโซ่พื้นฐานคิเนแมติกที่สร้างขึ้นใหม่ ใส่ในฐานข้อมูล และจะขึ้นไดอะล็อกบ็อกซ์ดังรูปที่ 5.18 ซึ่งผู้ใช้สามารถสร้างแฟ้มข้อมูลเพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลจัดเก็บไฟล์นี้ขึ้นเองได้โดยทำตามวิธีในภาคผนวค

Adjust เมื่อผู้ใช้ต้องการจะปรับเปลี่ยนรูปร่างของก้านต่อที่จะมาประกอบกันเป็นโซ่พื้นฐานคิเนแมติก เมื่อกดปุ่มนี้แล้วก็สามารถทำการปรับเปลี่ยนรูปร่างได้ โดยใช้เมาส์ไปปรับเปลี่ยนความยาวก้านต่อที่อยู่บนวินโดวส์หลักของซอฟต์แวร์ออโตแคดได้โดยตรง

การใช้งานวินโดวส์ Planar Link เป็นการสร้างโซ่พื้นฐานคิเนแมติกโดยใช้เมาส์ลากจากภายในวินโดวส์ตามชื่อของก้านต่อดังรูปที่ 5.5 ที่ต้องการจะนำมาสร้าง ซึ่งลากจากภายในวินโดวส์ออกมาวางที่วินโดวส์หลักของออโตแคด โดยก้านต่อนี้จะแสดงเป็นรูปเขียนคิเนแมติก เมื่อเห็นรูปของก้านต่ออยู่บนวินโดวส์หลักของซอฟต์แวร์ออโตแคดแล้ว กด Enter จากนั้นให้ลากก้านต่ออันต่อไปในวินโดวส์ดังรูปที่ 5.5 มาต่อกันจนได้รูปแบบของโซ่พื้นฐานคิเนแมติกตามที่ต้องการ การต่อกันของก้านต่อจะต้องต่อให้เชื่อมติดกัน อาจใช้ฟังก์ชั่น Object Snap Setting ซึ่งอยู่ในซอฟต์แวร์ออโตแคดช่วยได้ และการสร้างโซ่พื้นฐานคิเนแมติกนั้นจะต้องระมัดระวังไม่ให้ผิดเกณฑ์การกระจายของระดับขั้นเสรี (Degree Of Freedom Distribution Criterion) กล่าวคือที่โซ่พื้นฐานคิเนแมติกจะต้องไม่มีระดับขั้นเสรีเท่ากับศูนย์ในโซ่ย่อย (Subchain)

Next, Back เพื่อให้เรียกดูจำนวนและลำดับก้านต่อที่สามารถนำไปใช้กับระดับขั้นเสรีที่ผู้ใช้กำหนด

Save เมื่อผู้ใช้ต้องการจะจัดเก็บกลไกที่ได้ออกแบบขึ้นและต้องการเก็บในฐานข้อมูล จะปรากฏไดอะล็อกบอกซ์ดังรูปที่ 5.18

KLSS เมื่อต้องการคำนวณจำนวนและลำดับก้านต่อที่เป็นไปได้กับจำนวนระดับขั้นเสรีที่ผู้ใช้กำหนด

File เมื่อต้องการโหลดไฟล์ข้อมูลในฐานข้อมูลของผู้ใช้ จากฮาร์ดดิสก์เข้าสู่ซอฟต์แวร์ และจะปรากฏไดอะบ็อกซ์ดังรูปที่ 5.6

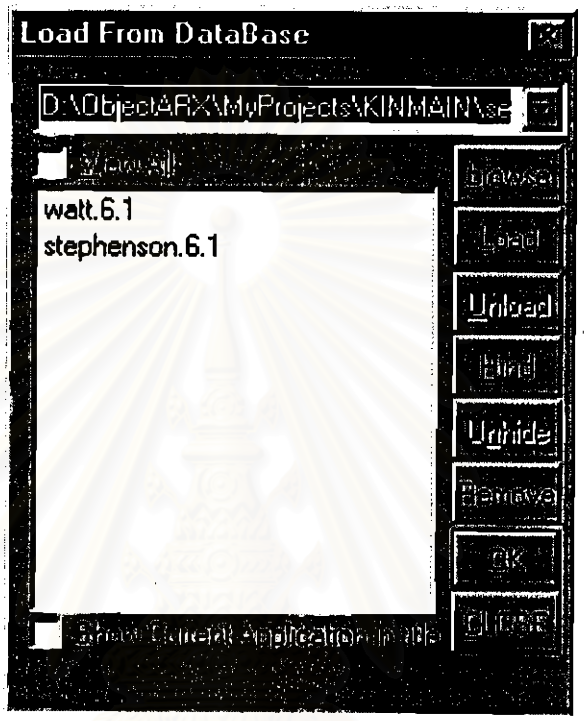

รูปที่ 5.6 ไดอะล็อกบ็อกซ์สำหรับโหลดไฟล์ในฐานข้อมูลของผู้ใช้จากฮาร์ดดิสก์

แถบสีดำ ที่อยู่ของไฟล์ล่าสุดที่จะถูกโหลดเข้ามาในซอฟต์แวร์

View แสดงไฟล์ทั้งหมดที่ถูกโหลดเข้ามาอยู่ในซอฟต์แวร์ ถ้าไม่เลือกให้แสดงทั้งหมด ก็จะแสดงเฉพาะโซ่พื้นฐานคิเนแมติก (BKC) ที่มีจำนวนก้านต่อที่ผู้ใช้ต้องการจะออกแบบเท่านั้น

บ็อกซ์แสดงชื่อไฟล์ แสดงชื่อไฟล์ที่โหลดเข้ามาในซอฟต์แวร์ ซึ่งไฟล์ที่ปรากฏอยู่ในนี้จะเข้าไปแสดงรูปอยู่ในวินโดวส์โซ่พื้นฐานคิเนแมติก (BKC) เพื่อสำหรับนำไปออกแบบเป็นกลไกต่อไป เช่น watt.6.1 ดังปรากฏในบ็อกซ์ดังรูปที่ 5.6

Watt.6.1 หมายถึงไฟล์ข้อมูลนี้ชื่อ watt มีจำนวน 6 ก้านต่อ และระดับขั้นเสรีเท่ากับ 1 โดยที่ไฟล์ที่ผู้ใช้โหลดเข้ามานั้นจะถูกแปลงนามสกุลจาก ชื่อไฟล์.dwg ไปเป็น ชื่อไฟล์.จำนวนก้านต่อของกลไก.จำนวนระดับขั้นเสรี

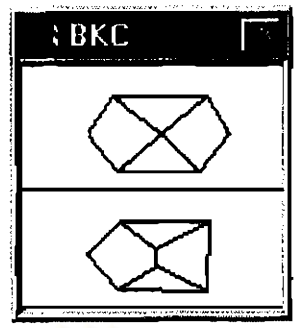

รูปที่ 5.7 โซ่พื้นฐานคิเนแมติก (Basic Kinematic Chain) 6 ก้านต่อ

การใช้งานวินโดวส์ BKC โดยใช้เมาส์ลากจากภายในวินโดวส์ตามรูปแบบของ BKC ที่สนใจจะทำการออกแบบดังรูปที่ 5.7 ลากออกมาวางในวินโดวส์หลักของซอฟต์แวร์ออโตแคด (ซึ่งโครงสร้างเชิงโทโพโลยีที่แสดงนี้จะเป็นรูปแบบโซ่พื้นฐานคิเนแมติก ซึ่งไม่มีระดับขั้นเสรีเท่ากับศูนย์ในโซ่ย่อย (Subchain)

Show Current File in title แสดงชื่อไฟล์ที่ไตเติล (Tittle) ของซอฟต์แวร์ออโตแคด

Browse เพื่อต้องการเข้าไปในที่ที่ผู้ใช้เก็บไฟล์ไว้ และต้องการโหลดเข้ามาในซอฟต์แวร์

Load เมื่อต้องการจะโหลดไฟล์ที่แสดงอยู่ในแถบสีดำ เข้าไปในบ็อกซ์แสดงชื่อไฟล์

UnLoad เมื่อต้องการจะไม่โหลดไฟล์ที่แสดงอยู่ในบ็อกซ์แสดงชื่อไฟล์

Hide เมื่อต้องการจะซ่อนไฟล์ที่แสดงอยู่ในบ็อกซ์แสดงชื่อไฟล์

Unhide เมื่อต้องการยกเลิกการซ่อนไฟล์ในบ็อกซ์แสดงชื่อไฟล์

Remove เมื่อต้องการลบที่อยู่ของไฟล์ล่าสุดที่ปรากฏอยู่ในแถบสีดำ

Cancel ยกเลิกคำสั่งทั้งหมดแล้วปิดไดอะล็อกบ็อกซ์นี้

5.4.2 กำหนดเงื่อนไขบังคับ (Define Constraints)

ในขั้นตอนนี้ผู้ใช้จะต้องเลือกก้านต่อที่ต้องการกำหนดเงื่อนไขบังคับให้กับก้านต่อ ซึ่งก้านต่อนี้จะเลือกจากโซ่พื้นฐานคิเนแมติกที่ผู้ใช้ได้เลือกไว้ในขั้นตอนของการสังเคราะห์เชิงรูปแบบ ซึ่งรูปแบบของโซ่พื้นฐานคิเนแมติกที่ได้กำหนดเงื่อนไขบังคับให้กับก้านต่อแล้วนี้จะนำไปสังเคราะห์เป็นกลไกต่อไป

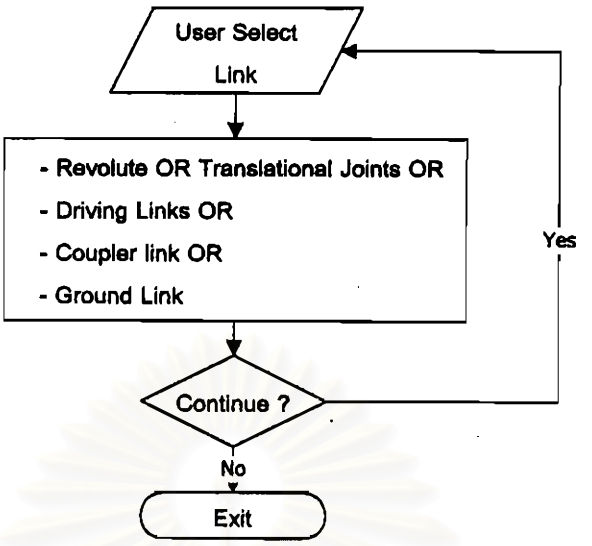

รูปที่ 5.8 โฟล์วชาร์ตในขั้นตอนของการกำหนดเงื่อนไขบังคับ (Define Constraints)

การใช้งานของซอฟต์แวร์ในขั้นตอนการกำหนดเงื่อนไขบังคับ

เลือกคำสั่งในทูลบาร์คำสั่งหลักดังรูปที่ 5.2 จะขึ้นไดอะล็อกบ็อกซ์ดังนี้

เงื่อนไขที่จะต้องกำหนดให้กับโซ่พื้นฐานคิเนแมติก คือ

- ก้านต่อแบบคู่สัมผัสหมุน (Revolute Joints) จะต้องเลือกก้านต่อ 2 ก้านต่อในโซ่พื้นฐานคิเนแมติก ที่จะต่อด้วยก้านต่อแบบคู่สัมผัสหมุน

- ก้านต่อแบบคู่สัมผัสเลื่อนไถล (Translational Joints) จะต้องเลือกก้านต่อ 2 ก้านต่อในโซ่พื้นฐานคิเนแมติก ที่จะต่อด้วยก้านต่อแบบคู่สัมผัสเลื่อนไถล

- ก้านส่ง (Coupler Link) จะต้องเลือกก้านต่อ 1 ก้านต่อ ที่ต้องการให้เป็นก้านต่อจะต้องเคลื่อนที่ผ่านตำแหน่งการเคลื่อนที่กำหนดไว้ล่วงหน้า 3 ตำแหน่ง

- ก้านต่อยึดอยู่กับที่ (Ground Link) จะต้องเลือกก้านต่อ 1 ก้านต่อ ที่ต้องการให้ยึดอยู่กับที่

- ก้านต่อส่งกำลังขับเคลื่อน (Driving Links) จะต้องเลือกก้านต่อ 1 ก้านต่อที่ต้องการที่จะให้เป็นก้านต่อส่งกำลังขับเคลื่อน

หมายเหตุ การเลือกก้านต่อต่างๆ ที่จะต่อกันด้วยก้านต่อแบบคู่สัมผัสหมุน หรือก้านต่อแบบคู่สัมผัสเลื่อนไถลนั้น การเลือกจะต้องเลือกก้านต่อต่างๆ บนโซ่พื้นฐานคิเนแมติก ในทิศ

ทางวนไปตามเข็มนาฬิกา โดยเลือกจากก้านต่อด้านนอกก่อนจนครบ แล้วจึงเข้าไปเลือกก้านต่อด้านใน และวนในทิศทางตามเข็มนาฬิกาเช่นกัน

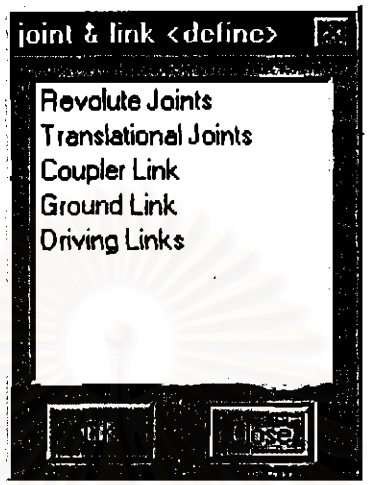

รูปที่ 5.9 ไดอะล็อกบ็อกซ์หลักสำหรับกำหนดเงื่อนไขบังคับ (Define Constraints)

การใช้งานไดอะล็อกบ็อกซ์กำหนดเงื่อนไขบังคับ ให้ผู้ใช้เลือกก้านต่อที่ปรากฏอยู่บนวินโดวส์หลักของซอฟต์แวร์ออโตแคด ที่ต้องการกำหนดเงื่อนไขบังคับ แล้วใช้เมาส์ดับเบิลคลิกไปที่ชื่อชนิดของเงื่อนไขบังคับในวินโดวส์ดังรูปที่ 5.9 หรือคลิกให้แถบสีไปปรากฏที่ชื่อนั้น แล้วกดปุ่ม OK เมื่อต้องการจะปิดไดอะล็อกบ็อกซ์ก็ให้กดปุ่ม CLOSE

5.4.3 การสังเคราะห์เชิงมิติ (Dimension Synthesis)

ให้ผู้ใช้กำหนดตำแหน่งการเคลื่อนที่ไว้ล่วงหน้า 3 ตำแหน่ง เข้าไปในแบบได้ที่จำลองลักษณะงาน สภาวะเงื่อนไขที่ต้องการกลไกเคลื่อนที่ผ่านตำแหน่งที่ต้องการ ซึ่งผู้ใช้ได้วาดแบบจำลองเอาไว้แล้วบนวินโดวส์หลักของซอฟต์แวร์ออโตแคด ซึ่งรายละเอียดตัวอย่างแบบจำลองลักษณะงานจะดูได้จากผลการทดสอบซอฟต์แวร์ในบทที่ 6

เมื่อกำหนดการเคลื่อนที่ 3 ตำแหน่งแล้ว จากนั้นเลือกวิธีที่จะสังเคราะห์เชิงมิติ คือพาธเจนเนอเรชัน โมชันเจนเนอเรชัน ฟังก์ชันเจนเนอเรชัน ซอฟต์แวร์ก็จะคำนวณหาความยาวของก้านต่อของกลไก แล้ววาดรูปร่างกลไกที่สังเคราะห์เชิงมิติได้ มาแสดงบนวินโดวส์หลักของซอฟต์แวร์ออโต้หลัก และถ้าไม่พอใจกลไกที่ได้สังเคราะห์ขึ้นนี้ ก็สามารถทำการสังเคราะห์เชิงมิติใหม่ โดยเปลี่ยนตัวแปรเลือกอิสระที่เกี่ยวข้องกับวิธีการสังเคราะห์เชิงมิติของแต่ละแบบโดยดูรายละเอียดได้จากบทที่ 3

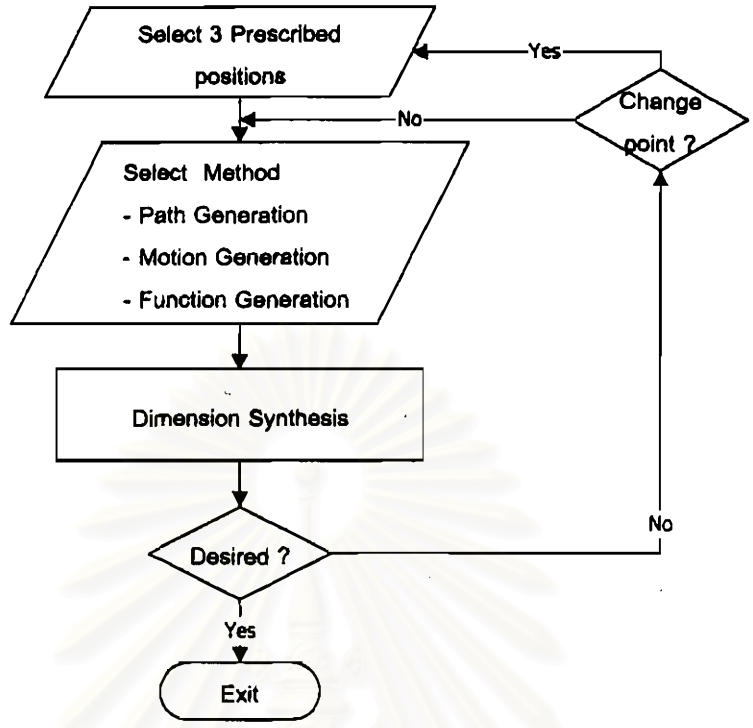

รูปที่ 5.10 โฟล์วชาร์ตในขั้นตอนของการสังเคราะห์เชิงมิติ (Dimension Synthesis)

การใช้งานของซอฟต์แวร์ในขั้นตอนของการสังเคราะห์เชิงมิติ

เลือกคำสั่งในทูลบาร์หลักดังรูปที่ 5.2

เป็นคำสั่งเพื่อกำหนดแนวทางการเคลื่อนที่ล่วงหน้า 3 ตำแหน่ง ซึ่งเป็นตำแหน่ง (Position) และการวางทิศทาง (Orientation) ของก้านส่ง (Coupler Link) ใช้สำหรับงานโมชันเจนเนอเรชัน หรืองานพาธเจนเนอเรชัน

เป็นคำสั่งเพื่อกำหนดตำแหน่งของก้านต่อที่ยึดอยู่กับที่ หรือมุมของก้านต่อที่ปลายด้านหนึ่งต่ออยู่กับก้านต่อที่อยู่กับที่และปลายอีกด้านหนึ่งต่ออยู่กับก้านต่อเคลื่อนที่ ใช้สำหรับงานโมชันเจนเนอเรชัน หรืองานพาธเจนเนอเรชัน ซึ่งสามารถทดลองทำซ้ำโดยเปลี่ยนแปลงตำแหน่งก้านต่อที่ยึดอยู่กับที่ หรือจะเปลี่ยนค่ามุมของก้านต่อ เพื่อหากลไกที่เหมาะสมสำหรับงานที่ต้องการ

เป็นคำสั่งเพื่อกำหนดมุมและตำแหน่งของก้านต่อส่งเข้าและก้านต่อส่งออกใช้สำหรับงานฟังก์ชันเจนเนอเรชัน สำหรับกลไก 4 ก้านต่อ ซึ่งสามารถทดลองทำซ้ำโดยเปลี่ยนแปลงค่ามุมของก้านส่ง เพื่อหากลไกที่เหมาะสมสำหรับงานที่

ต้องการ โดยใช้สมการวงวนปิด (Loop-Closure-Equation) ในการสังเคราะห์เชิงมิติ

เมื่อเลือกใช้ปุ่มใดปุ่มหนึ่งข้างต้นแล้วจะแสดงไดอะล็อกบ็อกซ์ดังรูปที่ 5.11

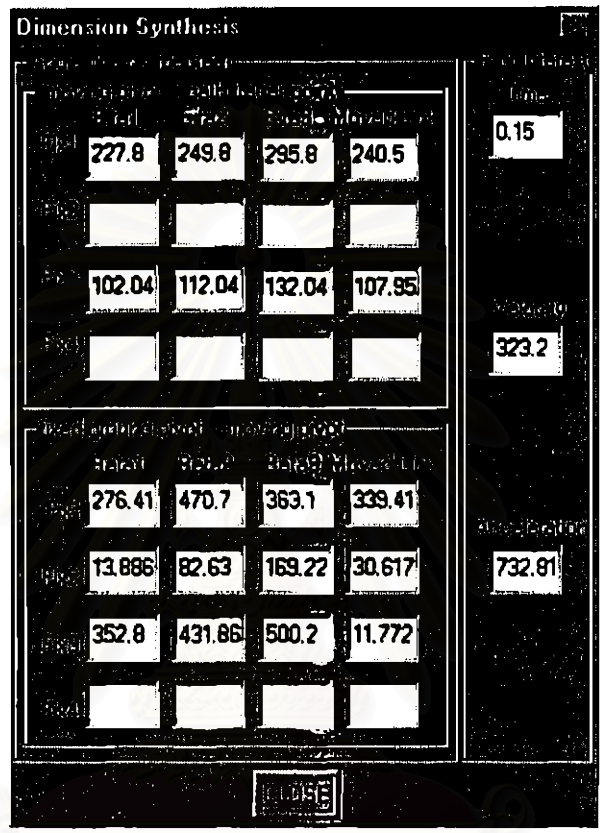

รูปที่ 5.11 ค่าผลลัพธ์ของการสังเคราะห์เชิงมิติ (Dimension Synthesis)

Fixed Ground Pivot ->Moving Pivot เป็นกลุ่มที่แสดงผลลัพธ์ของมุมของก้านต่อที่ปลายข้างหนึ่งถูกยึดอยู่กับที่และปลายอีกด้านหนึ่งเคลื่อนที่

Moving Pivot ->Path Tracer Point เป็นกลุ่มที่แสดงผลลัพธ์ของมุมของก้านต่อที่ปลายข้างหนึ่งที่เคลื่อนที่และปลายอีกด้านหนึ่งเป็นจุดบอกแนวทางเดินของกลไกที่เคลื่อนที่ตามที่กำหนดแนวทางไว้ล่วงหน้า

P Of Interest เป็นกลุ่มแสดงผลลัพธ์ทางคิเนแมติก มีความเร็ว ความเร่ง และเวลา ของตำแหน่งที่สนใจจะพิจารณาบนก้านต่อใดก้านต่อหนึ่งของกลไก ซึ่งปกติแล้วจะกำหนดอยู่ที่จุดบอกแนวทางเดินของกลไกที่เคลื่อนที่ตามที่กำหนดแนวทางไว้ล่วงหน้า

Fix1-Fix4 แสดงลำดับของก้านต่อที่ยึดอยู่กับที่ ที่สามารถต่อกับรอยต่อได้ 4 รอยต่อ

Beta1, Elfa1 เป็นมุมเริ่มต้นของก้านต่อเมื่อก้านส่ง (Coupler Link) อยู่ในตำแหน่งที่กำหนดไว้ล่วงหน้า (Prescribed Position) ตำแหน่งที่ 1

Beta2, Elfa2 เป็นมุมของก้านต่อที่จะเคลื่อนที่เมื่อก้านส่ง เคลื่อนที่ถึงตำแหน่งที่กำหนดไว้ ตำแหน่งที่ 2

Beta3, Elfa3 เป็นมุมของก้านต่อที่จะเคลื่อนที่เมื่อก้านส่ง เคลื่อนที่ถึงตำแหน่งที่กำหนดไว้ ตำแหน่งที่ 3

Moved Link เป็นมุมของก้านต่อที่สามารถเคลื่อนที่ไปทั้งหมด

เป็นคำสั่งเปลี่ยนค่าการวางทิศทาง (Orientation) ของ 3 ตำแหน่งที่กำหนดไว้ ใช้สำหรับงานพาธเจนเนอเรชัน และใช้เพื่อทดลองทำซ้ำโดยเปลี่ยนแปลงค่ามุม เพื่อหากลไกที่เหมาะสมสำหรับงานที่ต้องการ

เป็นคำสั่งเพื่อทำการสังเคราะห์เชิงมิติของกลไกหาความยาวของก้านต่อต่าง ๆ สำหรับการทำซ้ำในการออกแบบ หลังจากการเปลี่ยนค่าตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการสังเคราะห์กลไก แล้วต้องการจะอัพเดต (Update) การสังเคราะห์กลไกใหม่

เป็นคำสั่งรีดรอ (Redraw) เพื่อลบร่องรอยที่เป็นเครื่องหมายของตำแหน่งที่เคยเลือกก้านต่อที่ยึดอยู่กับที่ไว้ หลังการทำซ้ำทั้งหมด

5.4.4 การวิเคราะห์คิเนแมติก (Kinematics Analysis)

ผู้ใช้เลือกตำแหน่งที่สนใจจะพิจารณาหรือดูเส้นทางเดินของจุดที่เลือกนั้นบนก้านต่อใด ๆ ซึ่งโดยปกติแล้ว ถ้าไม่มีการเลือกเพื่อกำหนดตำแหน่งนี้นั้น ซอฟต์แวร์จะกำหนดให้เองโดยอยู่ที่ตำแหน่งการเคลื่อนที่ล่วงหน้านั้น และตำแหน่งจะอยู่บนก้านส่ง (Coupler Link)

จากนั้นซอฟต์แวร์จะทำการคำนวณเพื่อวิเคราะห์คิเนแมติกสำหรับกลไกที่ได้สังเคราะห์ขึ้นแล้วในขั้นตอนที่ผ่านมา ถ้าซอฟต์แวร์คำนวณแล้วพบว่ามี เมทริกซ์เอกฐาน (Singular Matrix) ดังนั้นอาจต้องทำการสังเคราะห์เชิงมิติเพื่อหากลไกใหม่ หรือตำแหน่งที่สนใจจะพิจารณา แล้วทำขั้นตอนการวิเคราะห์คิเนแมติกอีกครั้ง ดูได้โฟลว์ชาร์ตรูปที่ 5.12

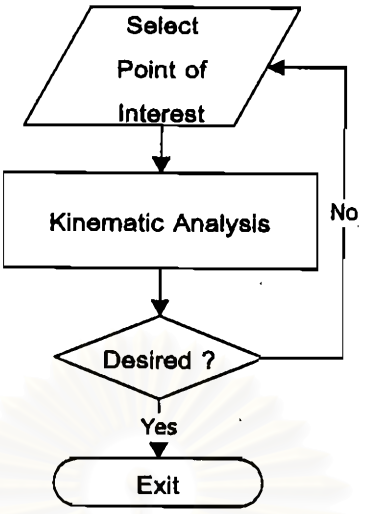

รูปที่ 5.12 โฟล์วชาร์ตในขั้นตอนการวิเคราะห์คิเนแมติก (Kinematics Analysis)

การใช้งานของซอฟต์แวร์ในขั้นตอนของการวิเคราะห์คิเนแมติก

เลือกคำสั่งในทูลบาร์หลักดังรูปที่ 5.2

เป็นคำสั่งเพื่อเลือกตำแหน่งที่สนใจจะพิจารณาบนก้านต่อ และดูผลลัพธ์ของแนวทางเดิน (Path) ของก้านต่อในกลไก เมื่อกลไกมีเคลื่อนที่

เป็นคำสั่งเพื่อคำนวณค่าการวิเคราะห์คิเนแมติกของก้านต่อต่างๆ ในกลไกและตำแหน่งที่สนใจจะพิจารณาบนก้านต่อใดก้านต่อหนึ่ง ค่าที่คำนวณได้ คือการกระจัด ความเร็ว และความเร่ง

5.4.5 การจำลองการเคลื่อนที่ (Simulation)

เมื่อผู้ใช้เลือกขั้นตอนนี้จะเป็นการจำลองการเคลื่อนที่ของกลไกที่ได้ออกแบบขึ้น เพื่อตรวจสอบดูการเคลื่อนที่ของกลไกว่าสามารถเคลื่อนที่ได้ตามต้องการหรือไม่

หมายเหตุ ในขณะจำลองการเคลื่อนของกลไกนั้น ไม่สามารถหยุดการเคลื่อนที่ของกลไกในระหว่างที่เคลื่อนที่อยู่นั้นได้ จะต้องรอจนกว่าจะทำการจำลองการเคลื่อนที่เสร็จ แล้วจึงสามารถเลือกได้ว่าจะจำลองการเคลื่อนที่ต่อไป หรือจะหยุดการจำลองการเคลื่อนที่นี้แล้วดังโฟลว์ชาร์ตรูปที่ 5.13

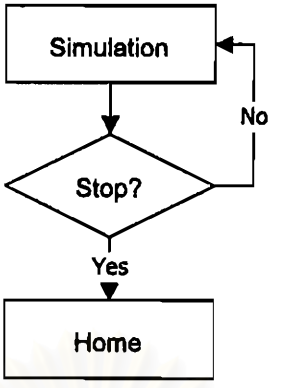

รูปที่ 5.13 โฟล์วชาร์ตในขั้นตอนการจำลองการเคลื่อนที่ (Simulation) ของกลไก

การใช้งานของซอฟต์แวร์ในขั้นตอนของการจำลองการเคลื่อนที่

เลือกคำสั่งในทูลบาร์คำสั่งหลักดังรูปที่ 5.2

เป็นคำสั่งที่ใช้สำหรับจำลองการเคลื่อนที่ของกลไกและสร้างแนวทางเดิน (Path) ของตำแหน่งที่สนใจจะพิจารณา (Point Of Interest) ที่ผู้ใช้ซอฟต์แวร์ได้เลือกไว้

เป็นคำสั่งที่ใช้เพื่อให้กลไกกลับสู่ตำแหน่งเริ่มต้นหลังจากที่ได้จำลองการเคลื่อนที่

5.4.6 แสดงกราฟ (Display Graph)

เลือกก้านต่อที่ต้องการจะดูค่าคิเนแมติกเพื่อตรวจสอบดูค่าความเร็วและความเร่งจากกราฟคิเนแมติก เพื่อใช้ในการตัดสินใจที่จะเลือกกลไกที่ออกแบบนี้หรือไม่

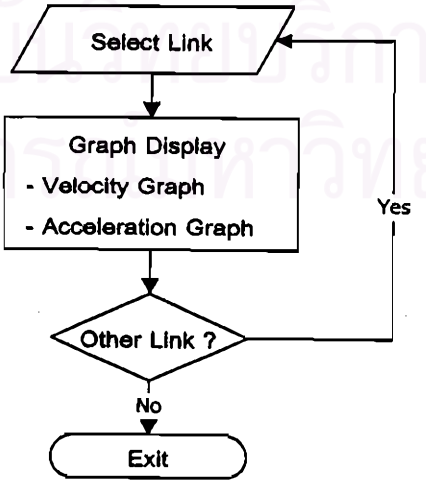

รูปที่ 5.14 โฟล์วชาร์ตในขั้นตอนของการแสดงกราฟ (Display Graph)

การใช้งานของซอฟต์แวร์ในขั้นตอนของการแสดงกราฟ

เลือกคำสั่งในทูลบาร์คำสั่งหลักดังรูปที่ 5.2

เป็นคำสั่งเปิดไดอะล็อกบ็อกซ์จัดเก็บข้อมูลการวิเคราะห์คิเนแมติกเป็นไฟล์เพื่อสำหรับนำเอาข้อมูลนี้ไปใช้กับซอฟต์แวร์อื่นได้ ดังรูปที่ 5.15

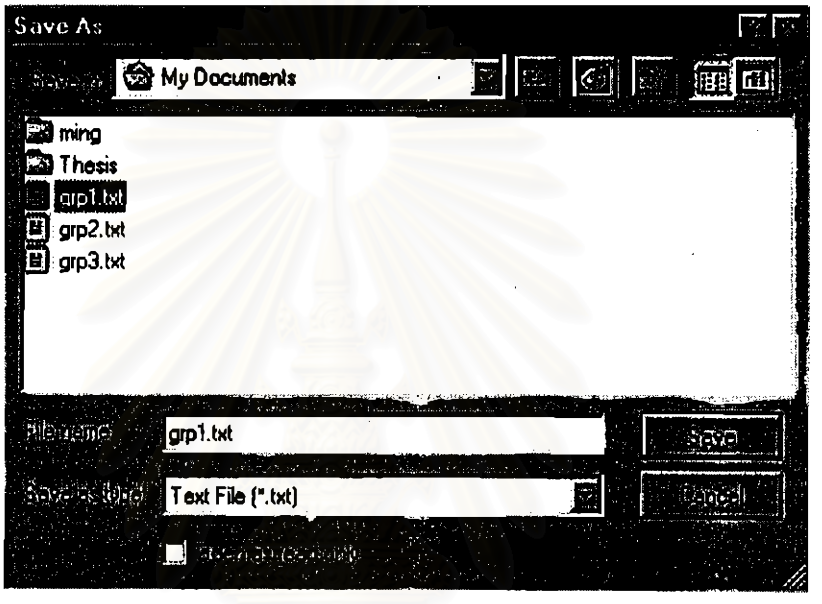

รูปที่ 5.15 ไดอะล็อกบ็อกซ์เพื่อบันทึกข้อมูลลงไฟล์

หลังจากบันทึกข้อมูลเรียบร้อยแล้วจะขึ้นไดอะล็อกบ็อกซ์สำหรับแสดงกราฟคิเนแมติก

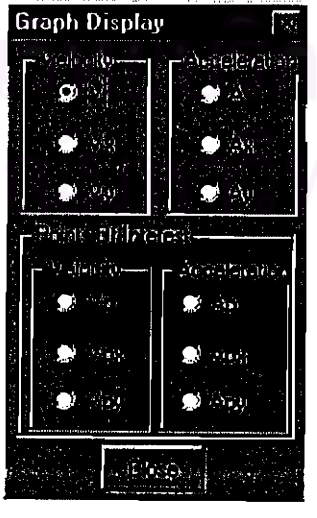

รูปที่ 5.16 ไดอะล็อกบ็อกซ์เพื่อเลือกการแสดงกราฟ

ผู้ใช้สามารถเลือกผลการแสดงกราฟได้ 12 ค่า ได้แก่ 6 ค่าแรกเป็นค่าคิเนแมติกของแต่ละก้านต่อที่ผู้ใช้ได้เลือกที่จะดูกราฟของก้านต่อนั้น ซึ่งกราฟที่แสดงนี้จะแสดงค่าคิเนแมติกที่ตำแหน่งกึ่งกลางของก้านต่อที่ผู้ใช้เลือกนั้น และอีก 6 ค่า เป็นค่าคิเนแมติกของก้านต่อที่ตำแหน่งที่สนใจจะพิจารณา และค่าคิเนแมติกที่จะแสดงกราฟ คือความเร็วลัพธ์ ความเร็วในแนวแกน X ความเร็วในแนวแกน Y ความเร่งลัพธ์ ความเร่งในแนวแกน X ความเร่งในแนวแกน Y รูปที่ 5.17 แสดงตัวอย่างของกราฟความเร็ว กับเวลา

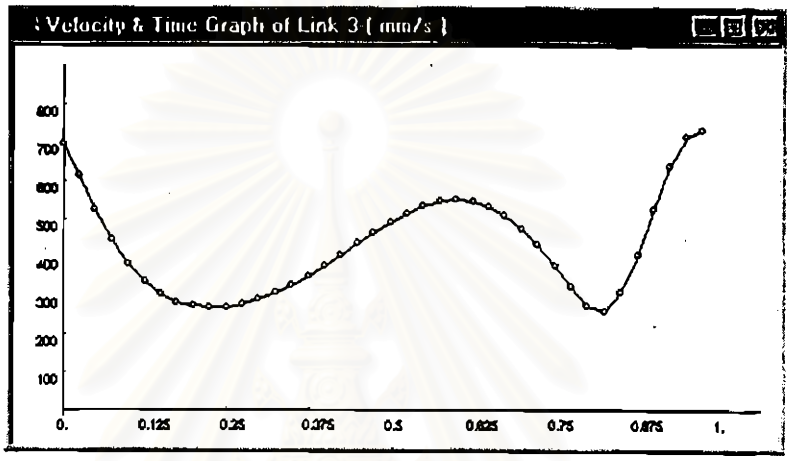

รูปที่ 5.17 วินโดวส์สำหรับแสดงกราฟความเร็ว กับเวลาของก้านต่อ 3

หมายเหตุ ในการแสดงค่ากราฟคิเนแมติกของก้านต่อที่ได้เลือกนั้น 6 ค่าแรกจะแสดงค่าคิเนแมติกที่ตำแหน่งกึ่งกลางของก้านต่อ ซึ่งถ้าต้องการจะดูค่าของกราฟคิเนแมติกที่ตำแหน่งใด ๆ นั้นสามารถเลือกกำหนดตำแหน่งที่สนใจจะพิจารณา (Point Of Interest) ที่ตำแหน่งที่ต้องการจะดูค่ากราฟคิเนแมติกบนก้านต่อนั้น แล้วดำเนินตามขั้นตอนของการแสดงกราฟ โดยเลือกที่ก้านต่อนั้น แล้วดูผลลัพธ์ของการแสดงค่ากราฟ 6 ค่าหลัง ซึ่งเลือกไปที่ช่อง Point Of Interest ของไดอะล็อกบ็อกซ์รูปที่ 5.16

5.4.7 การจัดเก็บไฟล์ (File) ของกลไกที่ได้ออกแบบแล้ว

พิมพ์คำสั่ง wblock ที่คอมมานไลน์ (Command Line) ของซอฟต์แวร์ออโตแคด แล้วกด Enter จะปรากฏไดอะล็อกบ็อกซ์ดังนี้

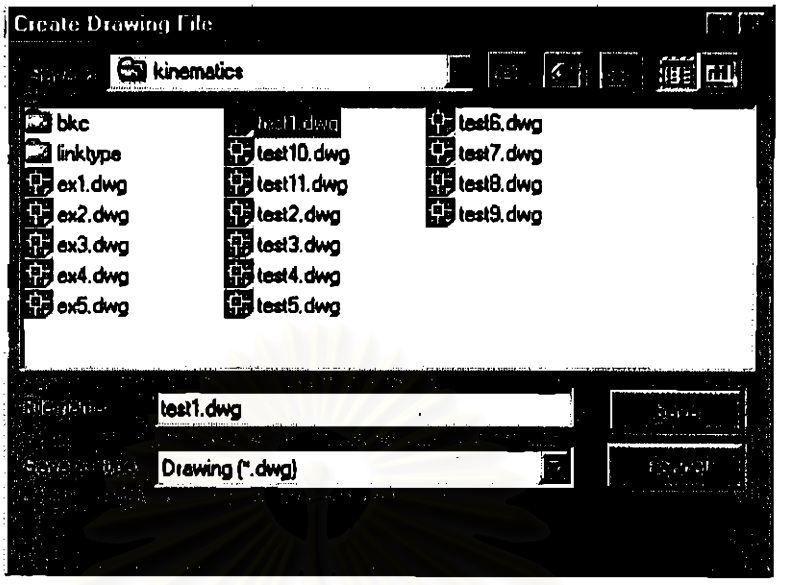

รูปที่ 5.18 ไดอะล็อกบ็อกซ์สำหรับสร้างไฟล์นามสกุล dwg (Drawing File)

เลือกออบเจ็กต์ (Objects) ที่อยู่บนวินโดวส์หลักของซอฟต์แวร์ออโตแคด เช่นกลไก ตำแหน่งเงื่อนไข 3 ตำแหน่ง และแบบจำลองภาวะเงื่อนไขของลักษณะงานจริง โดยเลือกทุกออบเจ็กต์ทั้งหมดแล้วกดปุ่ม ENTER

5.4.8 เรียกไฟล์กลไกมาใช้งาน

พิมพ์คำสั่ง insert ที่คอมมานไลน์ของซอฟต์แวร์ออโตแคด แล้วพิมพ์ชื่อไฟล์กลไกที่ได้จัดเก็บไว้แล้วในแฟ้มข้อมูลที่เป็นฐานข้อมูลที่ผู้ใช้ได้กำหนดไว้ (ดูในภาคผนวก) แล้วลากเมาส์ไปวางไว้บนวินโดวส์หลักของซอฟต์แวร์ออโตแคด จากนั้นกด ENTER รูปของกลไกและภาวะเงื่อนไขของลักษณะงานที่ได้จัดเก็บไว้ทั้งหมดก็จะปรากฏอยู่บนหน้าจอ

5.4.9 ขั้นตอนการนำกลไกชุดหนึ่งต่อกับกลไกอีกชุดหนึ่ง

1. เรียกไฟล์กลไกที่ต้องการจะมาประกอบเป็นกลไกอีกชุดหนึ่งมาใช้งานตามขั้นตอนในหัวข้อ 5.4.8

2. เลือกคำสั่ง เป็นคำสั่งเพื่อกำหนดให้กลไกที่ผู้ใช้เลือกเป็นกลไกหลัก

3. เรียกไฟล์กลไกที่ต้องการจะมาประกอบกับกลไกชุดแรก โดยทำตามขั้นตอนในหัวข้อ 5.4.8

4. เลือกคำสั่ง เป็นคำสั่งเพื่อกำหนดให้กลไกที่ผู้ใช้เลือกเป็นกลไกรอง

5. ลบก้านต่อที่อยู่กับที่ของกลไกรอง และลบก้านต่อที่จะเชื่อมกับกลไกหลัก

6. เลือกคำสั่ง เพื่อเชื่อมก้านต่อที่อยู่กับที่และก้านต่อที่ต้องการเชื่อมกับก้านต่อของกลไกหลัก ให้เป็นก้านต่อเดียวกัน

7. เลือกที่ตำแหน่งรอยต่อของก้านต่อที่ยึดอยู่กับที่ของกลไกรอง โดยก้านต่อที่ยึดอยู่กับที่ของกลไกหลักจะต้องเพิ่มลำดับของก้านต่อให้สูงขึ้น เพื่อสามารถต่อกับก้านต่อที่ยึดอยู่กับที่ของกลไกรองที่ตำแหน่งรอยต่อที่ผู้ใช้เลือก

8. เลือกที่ตำแหน่งรอยต่อของก้านต่อที่จะเชื่อมระหว่างกลไกรองกับกลไกหลัก โดยก้านต่อที่จะเชื่อมของกลไกหลัก จะต้องเพิ่มลำดับของก้านต่อให้สูงขึ้น เพื่อสามารถต่อกับก้านต่อของกลไกรองที่ตำแหน่งรอยต่อที่ผู้ใช้เลือก

9. เลือกก้านต่อของกลไกหลักที่จะต้องเพิ่มลำดับของก้านต่อให้สูงขึ้น เพื่อที่จะเชื่อมกับก้านต่อของกลไกรอง

10. เลือกคำสั่ง เพื่อกำหนดเงื่อนไขบังคับกับก้านต่ออีกครั้ง โดยทำตามขั้นตอนตั้งแต่หัวข้อ 5.4.2 เป็นต้นไป ก็จะได้กลไกใหม่อีกชุดหนึ่ง

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย